

ЕФЕКТИВНІСТЬ ОЛІЄЖИРОВОГО ПІДКОМПЛЕКСУ

Білецька К.Ю., аспірант
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Виробництво та переробка олійної сировини відносяться до провідних галузей світового агропромислового виробництва. Насіння соняшнику та продукти його переробки — найбільш привабливі продукти на аграрно-продовольчому ринку, попит на які постійно зростає. В Україні вони є традиційними видами продукції. Ринок олійних культур в Україні займає великий сегмент аграрного ринку. Вирощування олійних культур, зокрема соняшнику, відіграє важливу роль у забезпеченні населення цінними продуктами харчування, галузі тваринництва – поживними кормами, переробної промисловості – сировиною. Економічні відносини у сфері виробництва та переробки насіння соняшнику базуються на мотиваційному інтересі всіх взаємодіючих сторін.

Відродження українського аграрного сектору економіки та вирішення соціальних проблем українського села багато науковців і експертів пов'язують з розвитком олієжирового комплексу країни, оскільки існуючий потенціал цієї бюджетно-формуючої галузі є надзвичайно великим. Навіть в умовах фінансово-економічної кризи підприємства комплексу забезпечують потреби внутрішнього ринку й постійно нарощують виробництво та розширюють світову географію збуту. Проте для максимальної реалізації економічних можливостей розвитку олійно-жирової галузі та зміцнення її позицій на міжнародних ринках необхідно вирішити низку проблем, пов'язаних з раціональним нарощуванням сировинної бази та переробної сфер, підвищенням ефективності їх функціонування, вдосконаленням регуляторної політики держави.

Україна є одним із основних світових виробників насіння соняшнику. Питома вага України у світовому виробництві насіння соняшнику та олії, виробленої з нього, складає 20%. Олійно-жирова галузь України – одна із не багатьох, яка, навіть в умовах світової фінансово-економічної кризи, стрімко розвивається і є бюджетоформуючою галуззю національного господарства з

* Науковий керівник – Маренич Т.Г., д.е.н., професор

потужним експортним потенціалом.

Соняшникова олія – одна з найважливіших рослинних олій, що набула великого народногосподарського значення. Харчова цінність соняшникової олії полягає у високому вмісті поліненасиченої жирної лінолевої кислоти (55%). До складу соняшникової олії входять фосфатиди, стерини, вітаміни. Вона використовується як безпосередньо в їжу, так і для виробництва маргарину, кулінарних жирів, у миловарні та лакофарбовій промисловості. Під час переробки насіння соняшнику на олію одержують побічну продукцію – макуху та шрот, які є цінними кормами для худоби.

Розвиток олійного виробництва в Україні має великі перспективи як з точки зору забезпечення внутрішніх потреб, так і можливостей розширення частки на зовнішніх ринках. Про це свідчать тенденції світового виробництва і споживання рослинних олій і шротів. Тільки за останні сезони виробництво і споживання олій у світі збільшилось на 10 млн. т, шроту – на 20 млн т. В Україні виробляється 20% світових обсягів насіння соняшнику та соняшникової олії, тому вона є активним учасником світового ринку продовольства.

Ефективне виробництво насіння соняшнику аграрними підприємствами залежить від інтеграції з переробними підприємствами олієжирового під комплексу. Це буде сприяти вирішенню проблем виробництва і раціонального використання урожаю, застосування інтенсивних технологій вирощування культури, дотримання вимог чергування посівів соняшнику в полях сівозміни, внесення відповідно до норм мінеральних та органічних добрив тощо.

Україна має значний потенціал по переробці соняшнику. Переробкою насіння займаються всі групи підприємств, але основна переробка (95%) сконцентрована на спеціалізованих олійно-переробних підприємствах. Економічні взаємовідносини між сільськогосподарськими виробниками насіння соняшнику та спеціалізованими переробними підприємствами формуються залежно від цінової політики олієпереробних заводів, їх попиту на насіння соняшнику та його пропозиції на ринку.

В умовах переходу суб'єктів олієжирового підкомплексу на ринкові важелі господарювання та поглиблення міжнародних зв'язків зростає необхідність всіх рівнів управління в своєчасній і достовірній інформації для ефективного прийняття управлінських рішень.

Олієжировий комплекс, незважаючи на позитивну динаміку

функціонування, характеризується факторним дисбалансом розвитку сфер виробництва та переробки, наявністю неефективних каналів розподілу олійної сировини, екстенсивним характером її нарощування, нераціональним використанням ресурсних складових галузі.

На нашу думку, вирішенням даної проблеми може стати поглиблення зв'язків між переробними підприємствами та товаровиробниками, в основі яких має бути мотиваційний стимул для всіх учасників. При цьому сільськогосподарські підприємства повинні виробляти таку кількість насіння олійних культур, що забезпечить повне завантаження виробничих потужностей олієпереробних підприємств, які фінансуватимуть їх потреби у матеріально-технічних ресурсах на попередньо обумовлені обсяги виробництва насіння.

РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ТУРИСТИЧНОМУ БІЗНЕСІ

*Димитрова А. О., Бондаренко А. І.,
Кирилова Н. С., студентки*,
Національний університет кораблебудування
ім. адмірала Макарова*

Необхідною умовою економічного зростання і підвищення якості життя будь-якої країни є інноваційна активність. У свою чергу вона залежить від економічного та науково-технічного потенціалу держави, його інноваційної політики та ресурсів, духовного стану суспільства. На рівні підприємства (компанії) інноваційна активність залежить від вибору стратегії та якості управління діяльністю, гнучкості виробничих систем і використання ресурсів.

Існують різні визначення інноваційної діяльності. Її можна визначити як комплекс наукових, технологічних, організаційних, фінансових, комерційних заходів, які призводять до інновацій. У частому розумінні це спільна діяльність працівників компанії (підприємства), спрямована на створення і впровадження нововведень.

Діяльність є інноваційною, якщо в неї привносяться нові знання, технології, прийоми, підходи для отримання результату, який широк

* Науковий керівник – Поттишяк О. М., к.е.н., доцент